

ปัจจัยการเลือกหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

Factors in the Selection of Teaching Professional Practicum Facility by the
Students of the Faculty of Education, Prince of Songkla University
Pattani Campus

อาฟีฟี ลาเต๊ะ¹

มาซีนี แอหมอ²

ชาร์ฟิต นิสัน³

บาชีเราะห์ เจ๊ะเงาะ⁴

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยการเลือกหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือนักศึกษาชั้นปีที่ 4 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานีโดยการเลือกตัวอย่างแบบแบ่งชั้นจำนวน 214 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม การวิเคราะห์ปัจจัยใช้วิธีการวิเคราะห์ปัจจัยด้วยวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบหลักและหมุนแกนด้วยวิธีแวนแม็กซ์ ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยการเลือกหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานีประกอบไปด้วย 7 ปัจจัย คือ ปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ปัจจัยด้านงบประมาณ ปัจจัยด้านครอบครัว/คนรอบข้าง ปัจจัยด้านตนเอง ปัจจัยด้านสถานที่ ปัจจัยด้านพื้นที่ และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม โดยปัจจัยทั้ง 7 ปัจจัยสามารถอธิบายค่าความผันแปรของการเลือกหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานีได้ร้อยละ 64.36

คำสำคัญ: คณะศึกษาศาสตร์ ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู การวิเคราะห์ปัจจัย

¹ วท.ม. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อาจารย์ภาควิชาประเมินผลและวิจัยการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

² ศษ.บ. (เทคโนโลยีสารสนเทศและการประเมินผลการศึกษา), นักศึกษาระดับปริญญาตรี

³ ศษ.บ. (เทคโนโลยีสารสนเทศและการประเมินผลการศึกษา), นักศึกษาระดับปริญญาตรี

⁴ ศษ.บ. (เทคโนโลยีสารสนเทศและการประเมินผลการศึกษา), นักศึกษาระดับปริญญาตรี

Abstract

This study attempted to analyze the influencing factors in the selection of teaching professional practicum facility by the students of the Faculty of Education, Prince of Songkla University Pattani Campus. The samples were 214 senior students from Faculty of Education, Prince of Songkla University Pattani Campus, which chosen by stratified sampling techniques. The research instrument was questionnaires. Data were analyzed using Factor Analysis by Principal Component Analysis Method with Varimax rotation. The results were found seven factors namely: Amenities, Budgets, Family/Peers, Themselves, Properties, Areas, and Environments. All seven factors could perform variance of the selection of teaching professional practicum facility by the students of the Faculty of Education, Prince of Songkla University Pattani Campus at 64.36%

Keywords: Faculty of Education, Teaching Professional Practicum, Factor Analysis

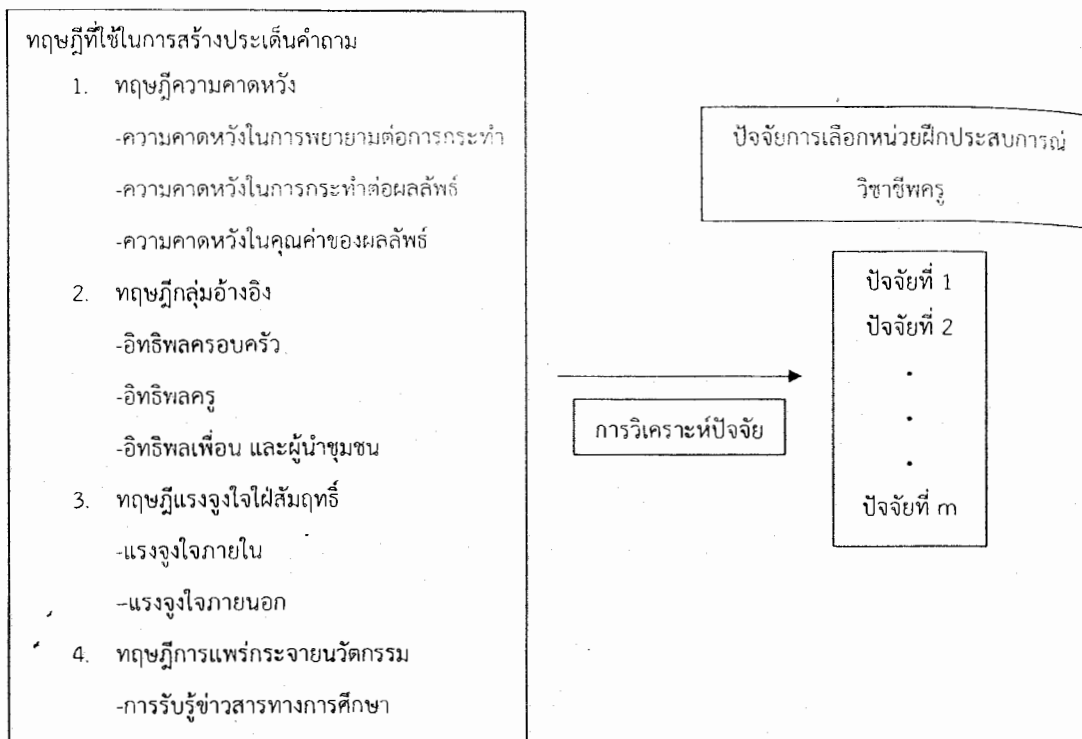
บทนำ

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานีได้จัดการเรียนการสอนระยะแรกในสาขาวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ทั่วไป ภาษาอังกฤษ ภาษาไทยและสังคมศาสตร์ ต่อมาคณะศึกษาศาสตร์ขยายภารกิจเพื่อตอบสนองความต้องการของสังคมตามศักยภาพ และความพร้อมโดยมีพัฒนาการมาตามลำดับ ปัจจุบันคณะศึกษาศาสตร์ประกอบไปด้วยภาควิชาต่างๆ ดังนี้ ภาควิชาพลศึกษา การศึกษา การบริหารการศึกษา เทคโนโลยีการศึกษา จิตวิทยาและการแนะแนว ประเมินผลและวิจัยทางการศึกษา โรงเรียนสาธิต และโรงเรียนอนุบาลสาธิต โดยได้จัดการเรียนการสอนทั้งในระดับอนุบาล ประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา โดยในระดับปริญญาบัณฑิตนั้นประกอบไปด้วย 14 สาขาวิชา ได้แก่ คณิตศาสตร์ ฟิสิกส์ เคมี ชีววิทยา วิทยาศาสตร์ทั่วไป ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ ประถมศึกษา พลศึกษา สุขศึกษา ศิลปศึกษา เทคโนโลยีสารสนเทศและการประเมินผลการศึกษา เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา และจิตวิทยา โดย 12 สาขาแรกเป็นการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตร 5 ปี ในขณะที่อีก 2 สาขาวิชาเป็นการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตร 4 ปี สำหรับการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตร 5 ปี นั้นนักศึกษาจะเรียนรายวิชาทั่วไปของคณะและมหาวิทยาลัยในชั้นปีที่ 1 เรียนรายวิชาวิชาชีพครู วิชาเอกบังคับ และวิชาเอกเลือกในชั้นปีที่ 2 ปีที่ 3 และปีที่ 4 และออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูตามหน่วยฝึกต่างๆ ที่ได้กำหนดไว้ในชั้นปีที่ 5

การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเป็นการปฏิบัติการสอนในรายวิชาตามสาขาวิชาที่ได้เรียนมาซึ่งมีความสำคัญเป็นอย่างมากต่อผู้ที่ประกอบอาชีพครู เปรียบเสมือนหัวใจของการผลิตครูเพราะเป็นการนำเอาทฤษฎีที่เรียนในชั้นเรียนมาปฏิบัติจริง นักศึกษาจะได้ตรวจสอบตนเองโดยการนำความรู้ของทฤษฎีที่

ได้เรียนรู้ในรายวิชาต่างๆ ไปประยุกต์สู่ห้องปฏิบัติการการทำงานด้วยประสบการณ์ได้อย่างเหมาะสมมากน้อยเพียงใด รวมทั้งเป็นการเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ฝึกประสบการณ์ภายใต้การแนะนำของครูพี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศ อีกทั้งยังได้รู้จักพฤติกรรมของนักเรียน ได้ฝึกฝนการทำงานร่วมกับเพื่อนนักศึกษาด้วยกัน บุคลากรที่เกี่ยวข้องทั้งภายในโรงเรียน และชุมชน และได้ฝึกในความรับผิดชอบ ความอดทน ความมีมนุษยสัมพันธ์กับผู้อื่น เป็นต้น เป็นที่ทราบกันดีว่าผู้ที่ประกอบอาชีพครูต้องเป็นบุคคลที่อุทิศกำลังกายและกำลังใจในการสอนนักเรียนอย่างสูง เพื่อให้อาชีพครูนั้นเป็นที่ยกย่องและน่านับถือของบุคคลทั่วไปในสังคม กว่าจะทำให้คนในสังคมยอมรับได้นั้นเราต้องมีการทำงานอย่างขยันขันแข็งและมีประสิทธิภาพงานอย่างดีด้วยจึงจะเป็นที่ไว้วางใจของบุคคลอื่นๆ นอกจากนี้ครูยังต้องมีการพัฒนาตนเองและยังต้องพัฒนานักเรียนให้มีสมรรถภาพและทัศนคติอันเป็นพื้นฐาน เช่น ความคิดสร้างสรรค์ การยอมรับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงความสามารถในการเข้าใจและตัดสินใจ ทักษะการคิดวิเคราะห์ การกำหนดปัญหาและแก้ไขปัญห ครูต้องมีความสามารถในการจัดการเพื่อจะได้เข้าใจปัญหาของโลกปัจจุบัน

การเลือกหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูจึงมีความสำคัญต่อนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 4 เพื่อให้ตนประสบผลสำเร็จ หรือบรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียนในคณะศึกษาศาสตร์นำไปสู่การประกอบอาชีพในอนาคตที่ตรงตามมาตรฐานวิชาชีพครูตามพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 มาตรา 49 ที่กำหนดให้มีมาตรฐานวิชาชีพ 3 ด้าน นั่นคือ มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ มาตรฐานการปฏิบัติงาน และมาตรฐานการปฏิบัติตน (งานประกันคุณภาพ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต. 2555) จากความสำคัญดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจค้นหา และวิเคราะห์ปัจจัยการเลือกหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี เพื่อนำผลการศึกษาที่ได้เป็นแนวทางในการเลือกหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานีในรุ่นต่อไป การวิเคราะห์ปัจจัยการเลือกหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานีครั้งนี้ได้อาศัยทฤษฎีความคาดหวัง (Expectation Theory) ทฤษฎีกลุ่มอ้างอิง (Reference Group Theory) ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Achievement Motivation Theory) และทฤษฎีการแพร่กระจายนวัตกรรม (The Diffusion of Innovation) เป็นกรอบแนวคิดการวิจัยดังแสดงในรูปที่ 1

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 4 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 455 คน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 4 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 214 คน ได้จากการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างตามแนวทางของทาร์โยมานัน กำหนดความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 0.05 โดยการเลือกตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ใช้สาขาวิชาเป็นชั้นภูมิ

เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามประกอบไปด้วย 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไป จำนวน 4 ข้อเป็นแบบเลือกตอบ ได้แก่ เพศ ภูมิลำเนา อาชีพผู้ปกครอง และรายได้ของครอบครัว ส่วนที่ 2 เป็นข้อความระดับความสำคัญของปัจจัยการเลือกหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี จำนวน 27 ข้อ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ส่วนที่ 3 เป็นความคิดเห็นและข้อเสนอแนะซึ่งเป็นคำถามปลายเปิด

ขั้นตอนการวิจัย

1. ทบทวนวรรณกรรม ทฤษฎี และผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดประเด็นและสร้างกรอบแนวคิดในการวิจัย
2. ร่างแบบสอบถามให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ทางการวิจัย โดยพิจารณาถึงความถูกต้อง ครอบคลุม และครบถ้วนของเนื้อหาและภาษาที่ใช้
3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาจำนวน 3 ท่านเพื่อพิจารณาความเที่ยงตรง (Validity) ของแบบสอบถามโดยเลือกเฉพาะข้อคำถามที่มีดัชนีความสอดคล้อง (Index Item-Objective Congruence: IOC) มากกว่าหรือเท่ากับ 0.50
4. นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงจากผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้ (Tryout) กับนักศึกษาชั้นปีที่ 4 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี จำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์ความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามด้วยสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Cronbach Coefficient) มีค่าเท่ากับ 0.90
5. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรง และความเชื่อมั่นไปเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามในนักศึกษาชั้นปีที่ 4 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี โดยเก็บกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาจำนวน 12 สาขาวิชา ได้แก่ คณิตศาสตร์ ฟิสิกส์ เคมี ชีววิทยา วิทยาศาสตร์ทั่วไป ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ ประถมศึกษา พลศึกษา สุขศึกษา ศิลปศึกษา เทคโนโลยีสารสนเทศและการประเมินผลการศึกษา โดยดำเนินการเก็บข้อมูลระหว่างวันที่ 9-15 กันยายน 2555

การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากผู้วิจัยได้ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลแล้วจึงได้นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยหาค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของข้อมูลทั่วไป และระดับความสำคัญของปัจจัยการเลือกหน่วยฝึกประสบการณ์ของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี และได้กำหนดเกณฑ์การแปลความหมายตามแนวทางของวัน เดชพิชัย (2532) ดังนี้ คะแนน 4.51-5.00 คือ ระดับมากที่สุด คะแนน 3.51-4.50 คือ ระดับมาก คะแนน 2.51-3.50 คือ ระดับปานกลาง คะแนน 1.51-2.50 คือ ระดับน้อย และคะแนน 1.00-1.50 คือ ระดับน้อยที่สุด

การวิเคราะห์ปัจจัยการเลือกหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานีได้ใช้การวิเคราะห์ปัจจัย (Factor Analysis) ด้วยวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบหลัก (Principal Component Analysis) โดยการหมุนแกนปัจจัยให้ตั้งฉากกัน (Orthogonal Rotation) ด้วยวิธีแวนแม็กซ์ (Varimax with Kaiser Normalization) เกณฑ์การพิจารณาปัจจัย คือ ค่าไอเกน (Eigenvalues) ต้องมากกว่า 1 และค่าน้ำหนักปัจจัย (Factor Loading) ต้องมีค่าสัมบูรณ์ (Absolute) มากกว่า 0.30 สำหรับการตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นด้วยการวิเคราะห์ความ

เหมาะสมของเมทริกซ์สหสัมพันธ์ในภาพรวมของข้อคำถามทั้ง 27 ข้อด้วยค่าสถิติ Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) และ Bartlett's Test of Sphericity พบว่าค่า KMO เท่ากับ 0.84 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ดี (มากกว่า 0.80) (กัลยา วาณิชยบัญชา, 2550) ในขณะที่ค่าสถิติของ Bartlett ได้ค่าสถิติไคร้สแควร์ที่องศาเสรี 351 เท่ากับ 2438.38 พบว่าข้อคำถามแต่ละข้อมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงว่าข้อมูลดังกล่าวสามารถใช้ในการวิเคราะห์ปัจจัยได้ ส่วนค่าความร่วมกันของปัจจัย (Communalities) เพื่ออธิบายปัจจัยร่วมที่ศึกษาต้องมีค่ามากกว่า 0.50 (สุวิมล ติรภานันท์, 2553)

ผลการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 4 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขต ปัตตานี ประกอบด้วยเพศชาย 35 คน คิดเป็นร้อยละ 16.36 เพศหญิง 179 คน คิดเป็นร้อยละ 83.64 นักศึกษาส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาในจังหวัดปัตตานีคิดเป็นร้อยละ 32.71 รองลงมาเป็นจังหวัดยะลา และ จังหวัดนราธิวาส คิดเป็นร้อยละ 22.90 และ 16.82 ตามลำดับ อาชีพของผู้ปกครองส่วนใหญ่เป็นเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 38.32 รองลงมาเป็นอาชีพรับจ้าง และค้าขายคิดเป็นร้อยละ 22.43 และ 14.02 ตามลำดับ รายได้ของครอบครัวต่อเดือนอยู่ระหว่าง 5,000 ถึง 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 46.26 รองลงมารายได้ ต่อเดือนระหว่าง 10,000 ถึง 20,000 บาท และสูงกว่า 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 27.57 และ 18.23 ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ระดับความสำคัญในประเด็นข้อคำถามพบว่า กลุ่มตัวอย่างคำนึงถึงความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินสูงสุดโดยมีระดับความสำคัญอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.25 ส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.66) รองลงมาจะพิจารณาถึงประสบการณ์ที่จะได้รับ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.20 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.63) ความเป็นระบบในการทำงาน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.17 ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐานเท่ากับ 0.61) พิจารณาถึงศักยภาพการถ่ายทอดความรู้ของตน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.12 ส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.70) และเลือกหน่วยฝึกที่เป็นหลักประกันในการหางานทำในอนาคต (ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.12 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.83) และข้อคำถามในประเด็นใกล้แหล่งท่องเที่ยวมีระดับ ความสำคัญต่ำสุดซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.46 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.08)

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

		จำนวน	ร้อยละ
เพศ	ชาย	35	16.36
	หญิง	179	83.64
ภูมิสำเนา	ปัตตานี	70	32.71
	ยะลา	49	22.90
	นราธิวาส	36	16.82
	สงขลา	16	7.48
	สตูล	11	5.14
	อื่นๆ	32	14.95
อาชีพผู้ปกครอง	รับจ้าง	48	22.43
	ข้าราชการ	24	11.21
	ค้าขาย	30	14.02
	ประมง	9	4.21
	เกษตรกร	82	38.32
	อื่นๆ	21	9.81
รายได้ของครอบครัว	ต่ำกว่า 5,000 บาท	17	7.94
	5,000-10,000 บาท	99	46.26
	10,000-20,000 บาท	59	27.57
	สูงกว่า 20,000 บาท	39	18.23

การวิเคราะห์ปัจจัยการเลือกหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานีพบว่า มีปัจจัยร่วมจำนวน 7 ปัจจัยซึ่งสามารถอธิบายความผันแปรของตัวแปรได้ร้อยละ 64.36 โดยปัจจัยร่วมที่ 1 มีจำนวนข้อคำถาม 5 ข้อสามารถอธิบายความผันแปรของตัวแปรเดิมได้ร้อยละ 11.50 ปัจจัยร่วมนี้ประกอบด้วย 1) การคมนาคมที่สะดวกสบาย 2) เลือกหน่วยฝึกที่มีการใช้สื่ออุปกรณ์ที่ทันสมัย 3) ความพร้อมของเครื่องมือเครื่องใช้ในหน่วยฝึก 4) ความสะดวกในการเลือกซื้อวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็น และ 5) เป็นหน่วยฝึกสังกัดสถานศึกษาของรัฐ ดังนั้นปัจจัยร่วมที่ 1 จึงเรียกว่า ปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ปัจจัยร่วมที่ 2 มีจำนวนข้อคำถาม 4 ข้อสามารถอธิบายความผันแปรของตัวแปรเดิมได้ร้อยละ 10.41 ปัจจัยร่วมนี้ประกอบด้วย 1) คำนึงถึงเงินสำรองของตัวเอง 2) การได้รับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายจากครอบครัว 3) ฐานะของครอบครัว และ 4) พิจารณาถึงค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นระหว่างฝึก ดังนั้นปัจจัยร่วมที่ 2 จึงเรียกว่า ปัจจัยด้านงบประมาณ ปัจจัยร่วมที่ 3 มีจำนวนข้อคำถาม 5 ข้อสามารถอธิบายความผันแปรของตัวแปรเดิมได้ร้อยละ 10.14 ปัจจัยร่วมนี้ประกอบด้วย 1) พิจารณาตามคำแนะนำของครอบครัว 2) การชักชวนจากกลุ่มเพื่อนให้ไปด้วยกัน 3) ตามคำบอกกล่าวของ

อาจารย์ 4) ไกลบ้าน และ 5) เคยมีรุ่นพี่ไปฝึกมาก่อน ดังนั้นปัจจัยร่วมที่ 3 จึงเรียกว่า ปัจจัยด้าน
ครอบครัว/คนรอบข้าง

ตารางที่ 2 ปัจจัยการเลือกหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
สงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

ปัจจัย ร่วม	ข้อคำถาม	น้ำหนัก ปัจจัย	ร้อยละความ แปรปรวนสะสม	ค่าความ ร่วมกัน
1	การคมนาคมที่สะดวกสบาย	.81	11.50	.60
	เลือกหน่วยฝึกที่มีการใช้สื่ออุปกรณ์ที่ทันสมัย	.71		.63
	ความพร้อมของเครื่องมือเครื่องใช้ในหน่วยฝึก	.70		.68
	ความสะดวกในการเลือกซื้อวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็น	.69		.56
	เป็นหน่วยฝึกสังกัดสถานศึกษาของรัฐ	.54		.61
2	ค่านึงถึงเงินสำรองของตัวเอง	.82	21.91	.66
	การได้รับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายจากครอบครัว	.78		.61
	ฐานะของครอบครัว	.72		.69
	พิจารณาถึงค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นระหว่างฝึก	.67		.58
3	พิจารณาตามคำแนะนำของครอบครัว	.76	32.05	.65
	การชักชวนจากกลุ่มเพื่อนให้ไปด้วยกัน	.72		.75
	ตามคำบอกกล่าวของอาจารย์	.68		.71
	ใกล้บ้าน	.62		.61
	เคยมีรุ่นพี่ไปฝึกมาก่อน	.61		.63
4	พิจารณาถึงประสบการณ์ที่จะได้รับ	.77	41.19	.64
	คำนึงถึงประสิทธิภาพการทำงานของตนและเพื่อนร่วมหน่วยฝึก	.76		.55
	คำนึงถึงผลสัมฤทธิ์ที่คาดว่าจะได้รับ	.68		.66
	พิจารณาถึงศักยภาพการถ่ายทอดความรู้ของตน	.67		.52
5	คำนึงถึงความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สิน	.75	50.19	.67
	พิจารณาจากการยอมรับของผู้คนส่วนใหญ่	.72		.76
	ความพร้อมของหน่วยฝึก	.71		.72
	เลือกหน่วยฝึกที่เป็นหลักประกันในการหางานทำในอนาคต	.59		.68
6	ใกล้แหล่งท่องเที่ยว	.77	57.36	.62
	คำนึงถึงความเป็นชนบท หรือชุมชนเมือง	.71		.65
7	พิจารณาจากสภาพทางสังคม	.77	64.36	.69
	คำนึงถึงสังคมแบบพหุวัฒนธรรม	.68		.52
	ความเป็นระบบในการทำงาน	.53		.74

ปัจจัยร่วมที่ 4 มีจำนวนข้อคำถาม 4 ข้อสามารถอธิบายความผันแปรของตัวแปรเดิมได้ร้อยละ 9.14 ปัจจัยร่วมนี้ประกอบไปด้วย 1) พิจารณาถึงประสบการณ์ที่จะได้รับ 2) คำนึงถึงประสิทธิภาพการทำงานของตนและเพื่อนร่วมหน่วยฝึก 3) คำนึงถึงผลสัมฤทธิ์ที่คาดว่าจะได้รับ และ 4) พิจารณาถึงศักยภาพการถ่ายทอดความรู้ของตน ดังนั้นปัจจัยร่วมที่ 4 จึงเรียกว่า ปัจจัยด้านตนเอง

ปัจจัยร่วมที่ 5 มีจำนวนข้อคำถาม 4 ข้อสามารถอธิบายความผันแปรของตัวแปรเดิมได้ร้อยละ 9.00 ปัจจัยร่วมนี้ประกอบไปด้วย 1) คำนึงถึงความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สิน 2) พิจารณาจากกรยอมรับของผู้คนส่วนใหญ่ 3) ความพร้อมของหน่วยฝึก และ 4) เลือกหน่วยฝึกที่เป็นหลักประกันในการหาการทำงานในอนาคต ดังนั้นปัจจัยร่วมที่ 5 จึงเรียกว่า ปัจจัยด้านสถานที่

ปัจจัยร่วมที่ 6 มีจำนวนข้อคำถาม 2 ข้อสามารถอธิบายความผันแปรของตัวแปรเดิมได้ร้อยละ 7.17 ปัจจัยร่วมนี้ประกอบไปด้วย 1) ใกล้แหล่งท่องเที่ยว และ 2) คำนึงถึงความเป็นชนบท หรือชุมชนเมือง ดังนั้นปัจจัยร่วมที่ 6 จึงเรียกว่า ปัจจัยด้านพื้นที่

ปัจจัยร่วมที่ 7 มีจำนวนข้อคำถาม 3 ข้อสามารถอธิบายความผันแปรของตัวแปรเดิมได้ร้อยละ 7.00 ปัจจัยร่วมนี้ประกอบไปด้วย 1) พิจารณาจากสภาพทางสังคม 2) คำนึงถึงสังคมแบบพหุวัฒนธรรม และ 3) ความเป็นระบบในการทำงาน ดังนั้นปัจจัยร่วมที่ 7 จึงเรียกว่า ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม

สรุปและอภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยการเลือกหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานีประกอบไปด้วย 7 ปัจจัย คือ ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ปัจจัยด้านงบประมาณ ปัจจัยด้านครอบครัว/คนรอบข้าง ปัจจัยด้านตนเอง ปัจจัยด้านสถานที่ ปัจจัยด้านพื้นที่ และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม โดยปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมซึ่งประกอบด้วย การคมนาคมที่สะดวกสบาย เลือกหน่วยฝึกที่มีการใช้สื่ออุปกรณ์ที่ทันสมัย ความพร้อมของเครื่องมือเครื่องใช้ในหน่วยฝึก ความสะดวกในการเลือกซื้อวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็น และเป็นหน่วยฝึกสังกัดสถานศึกษาของรัฐ เป็นปัจจัยที่สามารถอธิบายความผันแปรสูงสุดในการเลือกหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานีซึ่งให้ผลทำนองเดียวกับงานวิจัยของ เจริญ รองเดช (2542) ที่พบว่ากลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นคณะกรรมการดำเนินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และอาจารย์นิเทศให้ความสำคัญต่อการจัดระบบบริการ อำนวยความสะดวก และสร้างบรรยากาศที่ดีในการปฏิบัติงานให้ตระหนักและมุ่งมั่นในการปฏิบัติหน้าที่ในการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษา ผลที่ได้น่าจะทำให้ผลที่สอดคล้องกับกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยนี้ซึ่งเป็นนักศึกษาที่จะออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเห็นความสำคัญของปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในลำดับต้นๆ ของปัจจัย สำหรับปัจจัยด้านตนเองซึ่งประกอบด้วย การพิจารณาถึงประสบการณ์ที่จะได้รับ คำนึงถึงประสิทธิภาพการทำงานของตนและเพื่อนร่วมหน่วยฝึก คำนึงถึงผลสัมฤทธิ์ที่คาดว่าจะได้รับ และพิจารณาถึงศักยภาพการถ่ายทอดความรู้ของตนเป็นปัจจัยลำดับถัดมาที่สามารถอธิบายความผันแปรของการเลือกหน่วยฝึก

ประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ผลที่ได้สอดคล้องกับงานวิจัยของอนลินี บำเรอราช (2547) ที่พบว่ากลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นอาจารย์นิเทศ อาจารย์ที่เลี้ยง และผู้บริหารโรงเรียนให้ความเห็นว่าการประพฤติปฏิบัติตนของนิสิตมีความสำคัญอยู่ในอันดับต้นๆ และพบว่าปัจจุบันนิสิตฝึกสอนมักจะละเลยเรื่องความรู้ความสามารถ โดยลืมนึกคิดว่านักเรียนที่ตนเองสอนสามารถหาความรู้จากแหล่งความรู้อื่นๆ ได้มากมาย การให้เด็กเรียนจากหนังสือจึงดูเป็นเรื่องน่าเบื่อสำหรับนักเรียนในปัจจุบัน นั่นแสดงให้เห็นว่าความรู้ความสามารถของนิสิตฝึกสอนเป็นเรื่องสำคัญอีกเรื่องหนึ่งที่นิสิตต้องทุ่มเท และชวนขวยหาความรู้อยู่ตลอดเวลา ผลดังกล่าวยังสอดคล้องกับงานวิจัยของณรงค์ กาญจนะ และคณะ (2551) ที่พบว่ากลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นครูดีเด่นมีคุณลักษณะใน 3 อันดับแรกดังนี้ 1) การมีความมุ่งมั่นตั้งใจ/ขยันหมั่นเพียร/อดทน 2) การพัฒนาตนเองอยู่เสมอ/ใฝ่รู้ใฝ่เรียน และ 3) การมีความรับผิดชอบ/ มีวินัยในการทำงาน และยังพบว่าระดับผลการเรียน กิจกรรมที่เข้าร่วมในขณะเป็นนักเรียน/นักศึกษา อาชีพที่ประสงค์ แม่แบบในการสอนและการปฏิบัติงาน การพัฒนาตนเอง และคุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่างส่งผลต่อความสำเร็จในวิชาชีพ

สำหรับปัจจัยด้านงบประมาณ ปัจจัยด้านครอบครัวและคนรอบข้าง ปัจจัยด้านสถานที่ ปัจจัยด้านพื้นที่ และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมก็ยังเป็นปัจจัยสำคัญในการเลือกหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานีเห็นได้จากผลการวิจัยของสมบุญ ภู่นวล (2535) และวาโร เพ็งสวัสดิ์ (2543) ที่พบว่าความเอาใจใส่ของผู้บริหารโรงเรียนฝึกประสบการณ์อย่างใกล้ชิดจะส่งผลของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสูง รวมทั้งกระบวนการนิเทศ และติดตามผล การเอาใจใส่ของอาจารย์ที่เลี้ยง ตลอดจนการคบเพื่อนที่ดีหรือเหมาะสมก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่จะส่งผลต่อการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษา จากผลการวิจัยครั้งนี้สะท้อนให้เห็นแนวคิดของนักศึกษาต่อการเลือกหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูว่าจะคำนึงถึงปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมความเป็นปัจจัยในลำดับต้นๆ ตามมาด้วยปัจจัยด้านงบประมาณ ปัจจัยด้านครอบครัว/คนรอบข้าง และปัจจัยด้านตนเองซึ่งอาจมองได้ว่านักศึกษาค่อนข้างไม่กังวลต่อความรู้ความสามารถที่ตนมีอยู่ต่อการฝึกประสบการณ์วิชาชีพจึงเป็นเรื่องที่น่ายินดี และควรเอาใจใส่ ตลอดจนเตรียมการในเนื้อหาความรู้ หรือศาสตร์ในแต่ละสาขานำไปสู่การฝึกประสบการณ์วิชาชีพที่มีประสิทธิภาพต่อไป สำหรับปัจจัยด้านสถานที่ ปัจจัยด้านพื้นที่ และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมก็ยังเป็นปัจจัยที่หน่วยงานระดับคณะที่ดูแลการออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพควรคำนึงถึงเช่นกันเห็นได้จากการคำนึงถึงความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินซึ่งนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญในระดับสูงสุดอาจกล่าวได้ว่าด้วยสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ หน่วยงานที่ดูแลการออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพอาจจะต้องมีการสำรวจพื้นที่และให้ความเชื่อมั่นถึงความปลอดภัยต่อตัวนักศึกษาในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพในหน่วยฝึกนั้นๆ อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยนี้เป็นเพียงการค้นหา และวิเคราะห์ปัจจัยการเลือกหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูซึ่งปัจจัยที่ได้ อาจยังไม่ครอบคลุมระดับความสำคัญทั้งหมดที่มีต่อการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ แต่ก็น่าจะเป็นแนวทางหนึ่งให้คณะครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ที่รับผิดชอบการผลิตครูได้นำไปใช้ในการวางแผนเตรียมการ ตลอดจนปรับเปลี่ยน

กลยุทธ์ หรือมุมมองเพื่อกำหนดหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพให้สอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษา
หน่วยฝึก และชุมชนต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กัลยา วานิชย์บัญชา. (2550). การวิเคราะห์ข้อมูลหลายตัวแปร. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.

งานประกันคุณภาพ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต. (2555). มาตรฐานวิชาชีพทาง
การศึกษา. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก <http://education.dusit.ac.th/QA/articles/doc02.pdf>
เมื่อวันที่ 6 กรกฎาคม 2555.

เจริญ รอดเดช. (2542). องค์ประกอบของกระบวนการบริหารการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของ
สถาบันราชภัฏตามทัศนะของคณะกรรมการดำเนินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูและ
อาจารย์นิเทศก์. วิทยานิพนธ์สาขาวิชาศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมาธิราช.

ณรงค์ กาญจนะ, ชนัท ธาตุทอง, ภักพงศ์ ปวงสุข, ลำดวน เกษตรสุนทร, ปรีดา เบญจการ, รุจิราพรรณ
คงช่วย และชยพล การนา. (2551). วิธีสอน เทคนิคการสอน และปัจจัยที่ส่งผลต่อ
ความสำเร็จในวิชาชีพของครูดีเด่นในประเทศไทย [ออนไลน์]. สืบค้นจาก
<http://www.thaiedresearch.org> เมื่อวันที่ 6 กรกฎาคม 2555.

นลินี บำเรอราช. (2547). การวิเคราะห์องค์ประกอบผลการประเมินผลการศึกษาของนิสิตฝึกสอน
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา. วารสารศึกษาศาสตร์ ปีที่ 15 ฉบับที่ 2 พฤศจิกายน
2546 - มีนาคม 2547 หน้า 97-108.

วาโร เพ็งสวัสดิ์. (2543). การศึกษาปัจจัยบางประการที่สัมพันธ์กับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู.
วารสารวิทยบริการ ปีที่ 11 ฉบับที่ 3 กันยายน - ธันวาคม 2543 หน้า 1-17.

วัน เดชพิชัย. (2532). คู่มือการวิจัยและประเมินโครงการทางการศึกษาและพฤติกรรมศาสตร์. ปัตตานี:
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

สุวิมล ติรภานันท์. (2553). การวิเคราะห์ตัวแปรพหุในงานวิจัยทางสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.

สมบุญ ภู่นวล. (2535). รายงานการวิจัยเรื่องการศึกษาแบบของผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู.
พระนครศรีอยุธยา: สถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.